

Magyarország Szabadkai Főkonzulátusa

Magyar Nemzeti Tanács

Magyar Tudományosság Vajdaságban

**„A zene múlhatatlan része az
egész emberi műveltségnek...”**

(Kodály Zoltán)

Kodály nyomdokain – Bodor Anikó pályaképe

2013. szeptember

Bevezető

A 21. században az emberek számára értéktelenné válnak az intellektuálisan elérhető dolgok – társadalmunkat elsősorban a materiális javak vonzzák. Nem állunk meg és nézünk szét magunk körül, hogy lássuk, mellékvágányon vagyunk. Ahogy Vörösmarty mondta: „*az ember fáj a földnek*”. Elengedhetetlennek tartom, hogy a fiatalabb generációk megismerjék saját gyökereiket, szokásaikat. A fiatalok a legkönnyebben az idősebbek segítségével ismernek rá a fontos dolgokra.

A népművészetekkel foglalkozó fiatalok világában még megfigyelhetnünk olyan viselkedési formákat, amelyek más közösségekben már kikoptak. A táncházakban még él, hogy a fiúk felkérlik a lányokat táncolni, és tánc közben nem múlik el pillanat, hogy ne néznének egymás szemébe. Varázsa van egy-egy kósza érintésnek, pillantásnak. Mindig felemelő érzés látni, amikor a legényes tánc közben (a legényest a táncrend elején járják a férfiak a zenekar előtt. A lányok, amíg várokoznak a férfiakra, kis köröket alkotnak és táncszókkal fokozzák a hangulatot.) a fiúk még mindig megadják egymásnak azt a tiszteletet, hogy nem kontárkodnak bele a másik táncába, amíg az át nem adja a helyét. Az oktatásban nem kap kellő hangsúlyt a magyar identitás. Ez igen nagy probléma, ugyanis saját tapasztalataim alapján tudom, hogy identitás zavarral küzdenek az emberek, az asszimiláció veszélye pedig igen nagy – különösen, ha az oktatásban sem hívják fel a figyelmet arra, hogy nem szégyen, ha a magyar nemzethez tartozunk. A népdalok, ellentétben a mai dalokkal, dalszövegekkel, valódi tapasztalatból merítettek, megélték. Nem a profit miatt énekeltek az emberek. Egyre jobban tudom értékelni mindazt, amit a népdalok közvetítenek. A falumban, Kishegyesen működő, külföldön is elismert néptánc csoport tagja vagyok immár 13 éve. Két idősebb testvérem is az együttes tagja. Ők nemcsak táncolnak, hanem énekelnek, tanítanak, oktatnak és koreografálnak is. Az ő példájukat követve, saját elhatározásomból kezdtem el táncolni.

Amikor azon kezdtem el töprengeni, kit mutathatnék be a vajdasági magyar tudományosság világából, az jutott eszembe, hogy ha Bodor Anikónak, a vajdasági magyar folklór meghatározó alakjának munkásságát tárnám a nyilvánosság elé, akkor talán rádöbbenének az emberek, hogy valóban milyen keveset tesznek a kultúrájuk érdekében. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ismerhettem Bodor Anikót. Nagy példaképemmé vált, sokat tett a vajdasági magyarok kultúrájának megőrzéséért, megismeréséért. Nem isteni rendeltetésként fogta fel, mégis a legföltettebb kincsnek tartotta. Testvéreim és nővérem férje is ismerték Bodor Anikót. Mindig hasznos tanáccsal látta el őket,

segítette CD dalainak összeállítását a Csalóka zenekarban, és a dalsokrokat segítette összeállítani. Ezért kutatómunkámat az életrajzi adatokat összegyűjtése mellett interjúkészítéssel kezdtem.¹ És az interjúkészítés során rádöbbentem arra, hogy leírhatatlanul tág és gyönyörű a néprajzkutatás.

Bodor Anikó életrajza és munkássága

Bodor Anikó 1941. június 25-én született a Tisza-partján, Zentán. Általános iskolai tanulmányait szülővárosában végezte el, majd itt is érettségizett 1960-ban. Ezt követően jogi tanulmányait Újvidéken és Zágrábban folytatta 1969-ig. 1966 és 1972 között zenetudományi valamint művészettörténeti és magyar nyelvi tanulmányainak helyszíne Stockholm és Uppsala lett. Itt zenetudományi diplomát szerzett. A diplomáját Szlovéniában honosította. Magiszteri oklevelet a Belgrádi Zeneakadémia etnomuzikológia szakán szerzett 1984-ben.

1965-től zenetanárként dolgozott Bezdánban. 1971-ben, Stockholmban tanári állása volt. Az Újvidéki Rádió és Televízió munkatársa volt 1972-től 1973-ig. A zentai alapfokú zeneiskola tanára is volt 1975-től 1995-ig, valamint a Zentai Városi Múzeum munkatársa is volt. A múzeumban hozta létre a Délvidéki Népzenei Archívumot 1990-ben. Célja az volt, hogy egy helyre rendszerezze a vajdaságban fölgyűjtött népzene, egy nagyobb méretű közzététel céljából. Az archívum kb. 10. 000 dallam műfaji, szöveg és dallam szerinti rendszerezését jelenti.² (Mára már ezeknek az összegyűjtött anyagoknak nagy része átkerült a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetbe.) Tagja volt a Kóta Népzenei Bizottságnak. A KÓTA minősítés célja, hogy a magyar népzenei kultúrát átadják, és megtartsák az énekes és hangszeres nemzeti hagyományokat.

Bodor Anikó kezdte el Vajdaság szintjén is bevezetni a KÓTA minősítést. Tanára volt a Kóta népdalkör- és zenekarvezető tanfolyamnak. A Csutorás Népzenei Táborokat 1985-ben szervezték meg először, ma már minden évben megrendezésre kerülnek. Ez egy találkozási csomópont, ahol hivatásos zenészek, táncosok, adatközlők, népművészek találkoznak egymással.³ Bodor Anikó mindig segítette a fiatalok munkáját, kemény kritikákkal látta el a versenyen résztvevőket ugyanakkor nagyon közvetlen, barátságos ember volt. Sokat idézte a „nagy mestert”, Kodály Zoltánt aki inspirálta a munkásságát. Mindig azt hangoztatta, hogy a túlzott „tumultus” miatt, ami egy-egy versenyen előfordul, nem jut idő egymásra, nem tudunk

---

¹ Az elkészült interjúk a *Mellékletben* olvashatók.

² Szabó Kocsis Zsuzsanna: *Bodor Anikó emlékére*. Bácsország, 2013/3. 66.szám, 66 old.

³ <http://www.csutorastabor.hu/> (letöltés ideje: 2013.09.25.)

leülni beszélgetni. A néptáncnak és az éneklésnek számára specifikus értékei voltak. Úgy tartotta, hogy annak ellenére, hogy a valódi népzene kincsét ma már a színpadon ismerhetjük meg, – mivel „felszorult oda” –, az nem oda való. Ennek magánügynek kellene lennie, egy kisebb közösség magánügyének. „Sajnos a nép már nem őrzi saját hagyományát. Kidobott kacat lett. Az értelmiségnek kellene belenyúlni ebbe a folyamatba, hogy ami érték, az meg is maradjon. (...) Az a baj, hogy a mi értelmiségünk nem jutott el még arra a szintre, hogy észrevegye az általa alacsonyabb rendűnek vélt életforma jelentőségét.”⁴ Bodor Anikó néprajzkutató alapítója volt dr. Kálmán Lajossal a Kárpát-medencei Etnomuzikológusok Társaságának is. Amikor hazatért Stockholmból, a magyar népzene feltárásának, kutatásának szentelte munkásságát.⁵ Fontosnak tartotta, hogy a kisebbségi nemzet kultúrája letisztult formában, mindenki számára elérhető és művelhető legyen.

Bodor Anikó saját munkáját nem romantikus elhivatottságnak tartotta. Úgy vélte, hogy a munkát elvégezni kell, nem pedig szeretni, persze előnyösebb, ha az ember szereti azt, amit csinál. Vajdaságban kezdett el áthatóbban foglalkozni a magyar népdalokkal.⁶ 1971-1972-ben közreműködött a *Tiszából a Dunába folyik a víz* elnevezésű népdalvetélkedő szervezésében (húsz bácskai és bánáti település részvételével), amiről rádióműsor is készült 1972-1973-ban. Az itt elhangzott dalokból állította össze azt a gyűjteményét, amely sokáig a vajdasági népdalkedvelők kézikönyve lett. Ugyanebben az évben látta el dallamrendi mutatókkal és dallamjegyzetekkel a *Hallották-e hírét* című, pásztordalokat, rabénekeket, balladákat tartalmazó kiadványt, mely a *Hagyományaink* sorozat VIII. köteteként jelent meg. Munkatársaival, Tripolszky Gézával, Burány Bélával és Fábri Jenővel, valamint testvérével, Bodor Gézával elkezdte begyűjteni mindazt, ami még Kálmány Lajos XIX. századi szedegetéséből megmaradt a XX. század második felére, illetve Kiss Lajos 1940-es években végzett gyűjtőmunkáját próbálta gazdagítani.⁷

Az Újvidéki Rádióban zenei szerkesztőként dolgozott. Az 1973-as év elején napi 3-5 műsor jutott neki. A népzene mellett a komolyzene népszerűsítése is fontos volt számára: a rádióműsorokban komolyzenei darabokat játszottak le, majd előtte-utána fontos információkat közöltek az aktuális darabról. A mindennapos *Délelőtti hangverseny*, *Kis zenei mozaik*, *Kis éji hangverseny* mellett egy-egy ország zeneszerzőinek műveit is bemutatták. Nemcsak magyar nyelven, hanem szerbül is voltak adások. Bodor Anikó riporterként is dolgozott, s nemcsak

---

⁴ Gruik Ibolya: *Kidobott kacat*. Magyar Szó, 2007. április 6-9.

⁵ Szabó Kocsis Zsuzsanna: *Bodor Anikó emlékére*. Bácsország 2013/3. 66. szám, 66. old.

⁶ Bodor Anikóval készült riport az Újvidéki Rádióban hangzott el, riportert: Polyák Márta 2008.02.28

⁷ Silling István: *Bodor Anikó halálhíre*. Létünk 2010/ 3. 184-186 old.

zenei témákat dolgozott így fel, hanem a festészetre is fókuszált. 1988-ban egy televíziós műsor szerkesztését vállalta el Újvidéken, ám akkor már nem dolgozott főállásban. A műsor témája a munkadalok voltak: *Pesme uz rad, rad uz pesmu* volt a műsor szerb nyelvű címe, s pásztordalok, arató és szüreti dalokat mutatott be. Az Újvidéki Rádió zenekarán kívül a műsorban pedig a Hívogató zenekar is szerepelt.

Bodor Anikó állandó tagja volt a Vajdasági Népzenei Versenyek szakmai bizottságának (Durindó, Szólj, síp szólj, KMV stb.). A Durindó a vajdasági népi zenekarok, énekesek és táncosok seregszemléje, mely 1977 óta minden évben megszervezésre kerül. A versenyeken az énekesek szíve hevesebben vert, mikor megtudták, hogy ő is tagja lesz a bíráló bizottságnak. Nagy tekintélye volt már akkor is, bizonyítani akartak előtte az énekesek. Miután befejeződött a Durindó és a Gyöngyösbokréta, egy összefoglalóban sorra vette mindazt, amivel nem volt megelégedve, ami javításra szorul. Az alapvető problémákra mindegyik cikkében felhívta a figyelmet, elsősorban arra, hogy a fiatalok még mindig nagyon kevesen jelennek meg az ilyen rendezvényeken és a folklór világában. Megítélése szerint, ebben nagy szerepet játszik az oktatás is, hiszen nem fordítanak kellő figyelmet a népi kultúra elsajátítására vagy megismerésére. Mára már változott e téren a világ, s ezeken a rendezvényeken a fiatalok töltik be a színpadot. Bodor Anikó meggyőződése volt, hogy a tájegységre jellemző stílust akár az éneklésben, akár táncban, zenében mindig az idősebb emberektől tudjuk a legkönnyebben megtanulni, átvenni. Úgy tartotta, hogy a közös éneklés segítené elő a stílus megtartását, megtanulását. Ehhez azonban elengedhetetlen a különböző korosztályok együttműködése. Legtökéletesebben úgy tudjuk megismerni a népzene, ha helyszíni hangzóélményünk van. Sajnos, a köztudatba az a téves sztereotípiát épült be, hogy az idősebbek már nem valók a színpadra, csupán a fiataloké a fellépés lehetősége. Csakhogy megfelelnek arról, hogy a fiatalok produkciójának színvonalasságához szükség van az idősebbek tapasztalatára. Bodor Anikó arra mutat rá, hogy nem azért vezették be a pontozás rendszerét egyes szemléken, megmérettetéseken az írásos véleményezés mellett, hogy serkentsék a versenyszellemet.⁸ Ahogyan mondta is, a Durindó zenei anyaga még élő, nem fenyegeti a kihalás veszélye. „Azok a népdalok, amik tulajdonképpen leiszorultak a föld alá, a Durindó színpadán ismét a felszínre kerülnek.”⁹

Bodor Anikónak több mint félszáz tanulmánya, cikke van számon tartva, ami annak a bizonyítéka, hogy mennyit tett a vajdasági magyarság kultúrájának megismerése és

---

⁸ Bodor Anikó: *A Durindó és a Gyöngyösbokréta rendezvényekről* Magyar Szó, 2007. július 12.

⁹ Beszédes Valéria beszámolója: *Az 1998-as péterrévei Durindó általában* in: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta, nem megjelent belső anyagából.

terjesztésének érdekében. A legnagyobb horderejű munkája az négy könyv, amelyik *Vajdasági magyar népdalok* címen jelent meg. Nagy álma, a négykötetes vajdasági magyar népdalkincs publikálása 1997-ben kezdett megvalósulni. Az újvidéki Forum Könyvkiadó indította azt a sorozatot több hazai és magyarországi támogatással, amelynek címe *Vajdasági magyar népdalok*. Sajnos, immár csak a szűkebb, de dallamokban olyannyira gazdag szülőföld énekanyagát tartalmazza. Az első kötet a *Lírai dalok* alcímet viseli, amelyben katonadalok, a hétköznapi dalai, valamint szerelmi, tréfás és egyéb dalokként jelzett népköltészeti alkotások kaptak helyet. „Tervezett sorozatunk célja, hogy Vajdaság magyarságának romlatlan népzenei hagyományából tegyen közzé minél többet. Célja elsősorban a népszerűsítés, de a tudományos igényeknek is iparkodik eleget tenni” – írja az első könyv előszavában Bodor Anikó. A gyűjtemény második kötete *Vajdasági magyar népdalok II. (1999)* válogatott balladákat, betyár és pásztordalokat ad közre 205 változatban, két hangkazetta kíséretében. A harmadik kötet (2003) a *Párosítók, lakodalmások, szerelmi dalok* alcímet viseli, 226 dallam hozzávetőleg 600 változatát hozza, s egy CD is járult hozzá. Kihalófélben lévő zenefolklórunk legsérülékenyebb része a népi előadás. A vajdasági Magyar Népdalok negyedik kötetének (2008) énekes népi gyermekjátékok alkotják az anyagát. Ez az óvodai és iskolai oktató nevelőmunkához rendkívül fontos, mintegy 800 oldalas, vaskos kiadvány jelenti szintézisét mindannak, amit eddig a témakörből Vajdaságban megjelent.¹⁰

Bodor Anikó „szívecsücske” volt a Szélrózsa leánykórus¹¹. A kórus tagjai ismerték, tudták, hogy milyen ember volt, mit szeretett, tudták a nevelési taktikáit. Óvodás koruk óta terelgette, tanította a lányokat. A Szólj, síp szóljon is részt vettek, betlehemezték, táborokba jártak, amiket ő szervezett. Az éneklések, próbák alkalmával először is, mindig leírták a szöveget, majd a dallamot is ritmussal együtt, így könnyebben meg tudták jegyezni a kórustagok. Ezt követően ő elénekelte, majd elmesélte a dalok történetét, stílusjegyeiket, illetve gyűjtő nevét. Mindezt térképekkel illusztrálta. A kíséretet néha zongorán játszotta, dobolt is néha. Bodor Anikó úgy mondta, hogy a „sterilt éneklést vagy akár táncot sem ízlelni nem lehet, sem szagolni”.

Bodor Anikó 2010. július 9-én hunyt el. Róla nevezték el a Durindón azt a díjat, amellyel a saját hagyományait a legjobban ismerő, legélethűbben prezentáló csoportokat díjazták. Munkásságát életében nemigen ismerték el. Két emléklappal gazdagodott. Az elsőt a Zenta község érdekében kifejtett tevékenységéért 2000-ben kapta. A második elismerő

¹⁰ Silling István: *Bodor Anikó halálhírére*. Létünk 2010/3. 184- 186

¹¹ Illés Eszter: *A szélrózsás lányok emlékei Bodor Anikóról*. Képes Ifjúság 2010.07.20.

plakettet a magyarkanizsai Ozray Árpád Magyar Művelődési Egyesület Áldozatkész munkájáért, szolgálataiért, támogatásaiért kapta 2005-ben.

A nagy néprajzos mindig hangsúlyozta, mennyire fontosnak tartja a hagyományokat, szokásokat. Ezeknek kötelező normává kellene válniuk szerinte, hogy legyen, amit be kell tartani. Ahogy mondta: *„Ha nem építék arra, amit az őseim tudtak, akkor minden elveszik, újra kell kezdenem mindent. Újra fel kell fedeznem Amerikát, még tovább tartana, mint Kolumbusznak. Nehéz, ha nem építünk egymás tapasztalataira.”*¹² Hangsúlyozta, hogy természetesen nem kell minden részletben a régihez visszanyúlnunk – mivel modernizálódunk, evidens, hogy most már nem viszünk be szalmát az asztal alá. Azonban túlságosan is materialista életmódot folytatunk, ezért a valódi értékeket elfelejtjük.

A mai kor emberét igen kevés dolog érdekli áthatóbban. Kevesen vágnak magasabb akár szellemi vagy bármi másféle fejlődésre.

Nem okolhatjuk az oktatásügyet, ugyanis a probléma gyökerei nem ott vannak. A probléma csak ide torkollik. A család és az azon belüli kommunikáció hiánya a fő probléma. Az a felfogás, hogy mindent lehet pótolni a materiális dolgokkal.

Az emberek nem csak a saját identitásuk vonatkozásában érdektelenek. A kutatóknak, az lenne a feladata a kutatás mellett, hogy olyan módon reprezentálják a kutatás eredményeit, hogy az a mindennapjaink, az életünk részévé váljon. Rámutatni, hangsúlyozniuk kell azt, hogy a hagyományaink, szokásaink mutatják meg azt, hogy kik vagyunk és honnan jöttünk, majd csak ha ezeknek tudatában vagyunk, akkor tudunk egészséges döntéseket hozni, hogy merre is menjünk tovább.

Bodor Anikó ezeket a problémákat megpróbálta kiküszöbölni. Az éneklést sem úgy oktatta, mintha az iskolában ülnénk, hanem mindig az adott tájegység, adott stílusában. Semmi finomkodást, semmi mű dolgot nem vitt bele abba, amibe nem kéne.

---

¹² Bodor Anikóval készített riport, riportter: Gavranovic Vitéz Etelka Zenta, 2009.

„– Meg hogy tudott mulatni! A Szólj, síp, szólj! gálán az összes fiatal zenész neki húzta, a magasba nyújtott keze valahol a fejük magasságában... Jellemző volt rá ez az egyszerűség, hogy semmit sem bonyolított túl.

*Igen, **egyszerűségében maga volt a legnagyobb műveltség**”.¹³*

---

¹³ Illés Eszter: *A szélrózsás lányok emlékei Bodor Anikóról* Képes Ifjúság, 2010.07.20.

Felhasznált irodalom

Bodor Anikó: *A Durindó és a Gyönygyösbokréta rendezvényekről* Magyar Szó, 2007. július 12.

Gruik Ibolya: *Kidobott kacat*. Magyar Szó, 2007. április 6-9.

Illés Eszter: *A szélrózsás lányok emlékei Bodor Anikóról*. Képes Ifjúság, 2010. július 20.

Silling István: *Bodor Anikó halálhíre*. Létünk 2010/ 3. 184-186.

Szabó Kocsis Zsuzsanna: *Bodor Anikó emlékére*. Bácsország, 2013/3. 66. szám, 66.old.

Beszédes Valéria beszámolója: *Az 1998-as péterrévei Durindó általában* in: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta, nem megjelent belső anyagából.

Bodor Anikóval készült riport az Újvidéki Rádióban hangzott el, riporter: Polyák Márta

<http://www.csutorastabor.hu/> (2013.09.25. 14:04)

Emlékezések Bodor Anikóra (2013. szeptember) – Az elkészült interjúk a *Mellékletben* olvashatók

Bodor Anikó összegyűjtött publikációinak jegyzékét a Zentai Múzeumban található publikációs lista alapján állítottam össze. Ezúton is köszönöm Juhász Gyula segítségét. A Jegyzék a *Mellékletben* olvasható.

MELLÉKLET

I. BODOR ANIKÓ EMLÉKEZETE

Fiatal népzeneészek, néptáncosok Bodor Anikóról

1. Beszélgetés Patyerek Csabával

Patyerek Csaba már óvodás korában a folklór világ bűvkörébe került. Ma már gyerekcsoportokat vezet, nem csak itt Vajdaságban koreografál, hanem külföldön is. Továbbá a kishegyesi Rizgetős táncegyüttes meghatározó alakja és vezetője is. Fontosnak tarja a kisebbségi nemzet kultúráját fenntartani, foglalkozni vele. Elárulta, hogy otthon is sokat táncol, sok archív anyagot néz át a stílustiszta tánc érdekében.

1. Mikor megtudta, hogy Bodor Anikó a bíráló bizottság tagja egy versenyen, milyen gondolatok futottak át az agyán, mit érzett?

Tudtam, hogy annak a rendezvénynek az értékelése színvonalas lesz, legalább is, az ének zsűrizése biztosan. Talán örültem is, mert ő mindenkit egyformán értékelt, hiába volt barát vagy jó ismerős. Ez manapság már nagyon ritka.

2. Milyen tapasztalatai, élményei vannak Bodor Anikóval?

Igazából sohasem voltam vele túlságosan közvetlen viszonyban, ismertem és nagyon tiszteltem a munkásságát, tisztelem mindazt, amit maga után hagyott az utókornak. Vidám és életerős asszonynak ismertem meg, aki nagyon jóízűen tudott mulatni egy-egy este alkamával.

3. Bodor Anikó, igen éles hangú, őszinte ember volt, aki senkit nem kímélve mindig kimondta az igazat. Hogyan élte meg a kritikákat?

Sosem szerettem, ha valaki finomkodik vagy kíméletes csak azért, hogy meg ne bántsa a másikat. Anikó kritikáiból mindig rengeteget tanultunk, mert építő jellegűek voltak, aminek egyetlen célja az volt, hogy fejlődjünk, túl lépjünk a hibáinkon. Nem tudok olyan esetről, hogy bárki is sértésnek vette volna az ő véleményét, sokkal inkább igyekezték megfogadni tanácsait.

2. Beszélgetés Borsodi Patyerek Orsolyával

Borsodi Patyerek Orsolya nagyon fiatalon kezdett el foglalkozni a népdalénekléssel és a néptáncsal. A mai nap is meghatározó alakja a kishegyesi néptánccsoportnak, sőt vezetője is. Két énekcsoportot is vezet. Az idősebb énekcsoporttal most adtak ki egy lemezt is, méltón megünnepelve fennállásuk tizedik évét. Több helyen is koreográfus és tánctanár is.

1. Állandó jelleggel részt vettek a Szólj síp, szóljon, majd a KMV-n is. Jelenleg a Durindó rendszeres résztvevői. Milyen érzés volt az, amikor megtudta, hogy egy versenyen Bodor Anikó a bíráló bizottság tagja lesz?

Amikor még magam is versenyeztem akkor is már tudtuk, hogy ki Bodor Anikó. Nagyon is féltünk tőle, mert mindig erélyesen beszélt és azt gondoltuk, hogy milyen szigorú néni.

Amikor, mint csoportvezető voltam jelen a versenyeken, nagyon vártam, hogy a verseny utáni értékelésen megtudhassam Bodor Anikó véleményét. A második dalcsokrom összeállításában kértem tőle tanácsot. Először elmondtam, hogyan is képzeltem el, majd ő még két variációt írt rá. Anikó néni az ő maga ízes beszédében, szinte majdnem mindenkit jól leteremtett az értékeléseken, de nem esett rosszul senkinek, mert azok a kritikák mindig hasznosak voltak.

2. Hogyan élte meg ezeket a kritikákat, sikeresen be tudta-e applikálni az oktatásba?

A kritikát egyik ember sem szereti, de ezek soha nem olyanok voltak, amiért meg kellett volna sértődni. Ezek jó tanácsok voltak, amit én mindig föl is használtam. Később szép eredményeket sikerült elérni. Az idén az ő könyvei felhasználásával állítottam össze két dalcsokrot is.

3. Maga is azon kevesek közé tartozik, akik ott voltak azokon az utolsó versenyeken, ahol Anikó még zsűri tag volt, igaz akkor már nagyon beteg. Hogyan értékeli most azokat a pillanatokot?

Igen én is ott voltam, már, mint főkészítő. Azok a pillanatok felbecsülhetetlenek voltak. Igaz, akkor már nagyon beteg volt, de még akkor is olyan jó kedélyű volt és látszott, hogy betegsége ellenére is élvezte azt, amit hivatásának mondott, amiért sokat tett.

3. Beszélgetés Borsodi Árpáddal

Borsodi Árpád a Csalóka zenekar tagja, nagybőgőse. Nem csak Vajdaság szerte elismertek, hanem Erdélyben is és Magyarországon is. Táborok résztvevői és sok fiatal zenész példaképei is. A táncházakban a zenét általában a Csalóka zenekar szolgáltatja, sőt a színpadon is sok táncegyüttest kísérnek. Nagyon szoros kapcsolatot ápoltak Bodor Anikóval, sokat segítette a zenekarukat. Azt is elárulta, hogy ajánlást is írt az általuk készített CD-khez. A zenekar tagjai: Kelemen Zsolt (brácsa), Rózsa Tibor (hegedű), Borsodi Árpád(nagybőgő), Kisimre Szerda Anna (ének).

1. Hogyan zajlott a lakodalmas CD-nek az összeállítása, hogyan segítette magukat?

Amikor a Bácskai lakodalmas CD-t készítettük többször is konzultáltunk vele a csokrok összeállítását, illetve tempókat illetően. Rá mindig számíthattunk, hiszen mindig megmondta a véleményét az építő jellegű kritikát.

2. Milyen volt a zenekar kapcsolata Bodor Anikóval?

Anikó néni mindig szívesen segített, táborokban is többször dolgoztunk együtt, amikor előadást tartott a táborlakók részére. Azt hiszem mondhatom azt, hogy nagyon szoros mentor/mentorált kapcsolat alakult ki közöttünk. Szerettünk vele együtt dolgozni.

3. Hogyan érintett benneteket a megemlékezés?

Annak ellenére, hogy nem voltunk jelen, jól eső érzés tudni, és örültünk neki, hogy Anikó nénit sokan szerették, szeretik még ma is, és úgy gondolom, hogy munkáin keresztül még nagyon sokáig köztünk él, és nagy hatással van/lesz a vajdasági népzenei mozgalomra.

4. Beszélgetés Juhász Gyulával

Juhász Gyula a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben dolgozik Zentán, mint informatikus és népzene-archivista. A Juhász zenekar alapító tagja is egyben. A zenekar nem csak Vajdasági szinten elismert, számos külföldi szereplés felkérését is kapnak. Vonós és tamburás felállásban a táncsoportoknak, táncházakban szíves örömet muzsikálnak, vagy saját műsorszámukat mutatják be. A zenekar tagjai: Juhász Gábor (hegedű, prímtambura, ének), Juhász Gyula (brácsák, tamburakontra), Dvorácskó Szabaszián (nagybőgő), Vas Endre (hegedű), Ölveczky Tamás (fúvós hangszerek, harmonika).

1. Milyen tapasztalatai voltak Bodor Anikóval?

Kezdetben és újként ebben társaságban tartottam kicsit tőle. Értett a népdalok stílusos harmonizálásához, és mikor bejött egy próbánkra mindent azonnal meghallott ha nem oda való volt. Jelenlegi munkahelyemen, akik ismerték felnéznek óriási tudására. Sokszor emlegetjük, most már velem együtt humorát, gyakran felhangzó derűs kacagását.

2. A Juhász zenekar munkáját hogyan segítette Anikó néni?

Bátyámmal Gáborral rendszeresen részt vettünk a tóthfalusi népzenei táborokban a kilencvenes évek végétől. Itt dőlt el gyakorlatilag bennünk, hogy a népzenevel szeretnénk foglalkozni, és ez köszönhető Anikó előadásainak is. Végig követte fejlődésünket, párszor megdorgált minket egy-egy oktáv törés, vagy elkocsmiasodás miatt, ami nagyon is helyénvaló volt.

3. Részt vettek-e a Juhász zenekarral Anikó néninek tartott emlékkoncerten? Hogyan érintette a zenekart?

Az első Zengő Délvidék népzenei találkozón sajnos nem tudtunk részt venni, de a másodikon már ott volt a zenekar. Rendkívül fontosnak tartom, és azon kell igyekeznünk, hogy tartósan, rendszeres és színvonalas műsorral tisztelegjünk előtte.

II. BODOR ANIKÓ ÖSSZEGYŰJTÖTT PUBLIKÁCIÓI

1977 - Az Árgirus nóta dallama környékünkön. In Híd 1977. jan. Újvidék

1977 - Burány Béla: Hallották-e hírét. Pásztordalok, rabénekek, balladák. A dallamokról Bodor Anikó. Újvidék

1978 - „Tiszából a Dunába folyik a víz” – Egy népdalvetélkedő dalaiból. Zentai Füzetek 8/G, Zenta

1979 - Egy trubadúrdal és népzenei emlékei. In Híd 1979, febr. Újvidék

1979 - Zajedničko srednjevekovno nasledstvo u mađarskim i srpskim narodnim pesmama. In Kongres Folklorista Jugoslavije, Kragujevac (*Sajtó alatt*)

1981 - Közös hexachord dallamok magyar és szerb nyelvterületen. In Hungarológiai Közlöny 46-47. sz. Újvidék (103-127. lap)

1982 - Evropski srodnici jedne melodije iz Mokranjčeve rukoveti br. 5. In Kongres Folklorista Jugoslavije, Hvar (*Sajtó alatt*)

1983 - Elementi baroka u mađarskom i srpskom narodnom melosu (Barokk elemek a magyar és szerb népdalokban). In Zajednički Kongres Etnologa i Folklorista Jugoslavije, Rogaska Slatina (kották nélkül közölve)

1983 - Közös vonások a magyar és szerb népzenei hagyományban. In Folklór és tradíció I. MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest

1984 - Az al-dunai székelyek népdalai. Újvidék (A Jugoszláviai Magyar Népzene Tára II. Kiss Lajos gyűjtéseiből)

1985 - Mađarski i srpski srodnici igara iz kodeksa Kájoni, XVII. vek (A Kájoni kódex táncainak magyar és szerb rokonai). In Rad Kongresa folklorista Jugoslavije, Sombor (555-561. lap)

1986 - A drávaszögi magyarok dalai. Újvidék (A Jugoszláviai Magyar Népzene Tára III. Kiss Lajos gyűjtéseiből) (Sajtó alatt)

1987 - Slični stilski elementi pod različitim nazivima u terminologiji etnomuzikologa Srba i Mađara (Hasonló stíluselemek különböző nevek alatt a szerb és magyar népzene kutatásban). In Rad Kongresa Folklorista Jugoslavije, Tuzla (449-455. lap)

1988 - Rokon dallamjelenségek a szerb és magyar zenefolklórban. In Folklór és tradíció VI. MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest

1988 - A Rákóczi nóta családfájának szerb kapcsolatai. In Hungarológiai Közlöny 78. sz. Újvidék (217-236. lap)

1988 - Stanje registrovanog muzičkog folklora Mađara u Vojvodini (A vajdasági magyarság zenefolklór gyűjtésének állapota). In Folklór u Vojvodini 2. Novi Sad (116-128. lap)

1989 - Túrkeve népdalai. In: Túrkeve népe III. Szerkeszti Dr. Örsi Julianna. Túrkeve, 2001.

1990 - A szlavóniai szigetmagyarság népdalai. Újvidék (A Jugoszláviai Magyar Népzene Tára IV/1. Kiss Lajos gyűjtéseiből)

1991 - Vokalni muzički folklór jugoslovenskih Mađara u Slavoniji (A szlavóniai szigetmagyarság népdalai). In Narodna Umjetnost (Posebno izdanje)

1991 - Vojvođanske mađarske narodne pesme (Vajdasági magyar népdalok). In Folklor u Vojvodini 5. Novi Sad (99-112. lap)

1991 - Melodije mađarskih novogodišnjih pesama i njihovi srodnici u Evropi (A magyar regősének dallamok és európai rokonaik). In Folklor u Vojvodini 6. Novi Sad (*Sajtó alatt*).

1991 - A jugoszláviai magyar népzeneéről. In Folklor és tradíció ? Budapest (*Sajtó alatt*).

1992 - Vajdasági magyar népdalok. (Hanglemez) Hungaroton LPX 18215

1993 - Jugoszláviai magyar népdalok és népművelés. In Szlovákiai Magyar Néprajzi Társaság nemzetközi tudományos tanácskozása, Komárom (*Sajtó alatt*).

1994 - Mađarske narodne pesme o salašima (Tanyák a magyar népdalokban). In PČESA: Ej, salaši. Novi Sad

1996 - Gyermekjátékdalaink egy röpke gyűjtés tükrében. In Létünk 3-4. sz. Újvidék

1996 - Porodično stablo tzv. „Rákóczijeve pesme” i njegove srpske relacije (A Rákóczi nóta családfájának szerb kapcsolatai). In IV. Međunarodni simpozijum etnomuzikologa, Beograd

1996 - Izvorne narodne pesme Mađara a o komšjama (Magyar népdalok a szomszédokról). In PČESA: Komšija, pa Bog. Novi Sad

1997 - Vajdasági magyar népdalok – Lírai dalok. Újvidék

1997 - Die Bedeutung der Zurückgabe des abgelehnten alten Volksliedschatzes (Kodálykonferencia), Budapest, 2002.

1997 - Az al-dunai székelyek régi hagyományai ma (Szenik Ilona 70 éves). In Ethnographia 110/1999/2. sz. Budapest

1997 - Cigani u mađarskim narodnim pesmama (Cigányok a magyar népdalokban). In PČESA: Cigane moj. Novi Sad

1998 - Nekoliko mađarskih himni i duhovnih narodnih pesama za posvećivanje kraja dana.(Énekelt esti imák) In PČESA: Crkve. Novi Sad

1999 - A vajdasági magyar népzene jelene és továbbélésének távlatai. In Savaria. A Vas megyei múzeumok értesítője 22/4 - Pars ethnographica (1995-1998). A körmenői „Hagyomány és korszerűség” konferencia előadása 1996. május 25-26-án.

1999 - Néhány típus a vajdasági magyar népzene régi rétegéből. In Népzenei tanulmányok. A Torockón 1997. október 24-25-én szervezett népzenei találkozó előadásai. Kriza Könyvek, Kolozsvár

1999 - A karácsonyi ünnepkör régi népszokásainak mai jelentősége. In Új Kép, december, Szabadka

1999 - Kálmány Lajos egy múlt századi rábéli rabéneke és néhány mai rokona. In Bácsország szeptember-október. Szabadka

1999 - A Kájoni kódex két táncának rokoni a magyar és szerb népzeneben. In Néprajzi Látóhatár VIII. évf. 1-4. (271-278)

1999 - Vajdasági magyar népdalok II. - Balladák, betyár- és pásztordalok. Újvidék

2000 - Vajdasági magyar népdalok II. - Balladák, betyár- és pásztordalok I. II. (2 hangkazetta). Zenta

2000 - Bordalok, ivónóták, mulatók. In Létünk 1-2. sz. Újvidék

- 2000 - Kiss Lajos népzene kutató (1900-1982). In Honismeret 2000/3 sz. Budapest
- 2000 - Tisza menti népdalok. In Bácsország szeptember-október. Szabadka
- 2000 - Music in Sacral and Secular Use by Different People. 2nd European Women's Interfaith Conference, Sarajevo, 2002. (43-45. lap)
- 2001 - Egy sajátos vajdasági magyar dallamtípus. In Tanulmánykötet Olsvai Imre 70. születésnapjára. Kaposvár (*sajtó alatt*)
- 2001 - A vajdasági magyar népzenei mozgalmak alakulása a legutóbbi években. Előadás az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson a finnországi Jyväskyläban, Hatalom és Kultúra témakörben. In Hungarológiai közlemények. Újvidék, 2001.(16-27. lap) A Kongresszus anyagát kiadták 2 kötetben Hatalom ;s Kultúra címmel. Budapest, 2004
- 2002 - Magyar népzene kutatás a Vajdaságban. Nemzetközi Kodály Konferencia, Budapest, 2002. Magyar Zene történeti Tanulmányok. A nemzeti romantika világából. Budapest, 2005
- 2003 - Vajdasági magyar népdalok III. Párosítók, lakodalmások, szerelmi dalok. Újvidék. A kötetet 1 db CD lemez illusztrálja hangzóval**
- 2003 - Kiss Lajos és a vajdasági magyar népzene kutatás. Előadás az MTA Zenetudományi Intézet Népzenei Osztályának 50. évfordulója alkalmából rendezett konferencián. Budapest, 2003. november 5-6. Megjelent Zene tudományi dolgozatok. Budapest, 2003
- 2003 - Egy délföldi régi táncdallam utóélete. Tanulmánykötet Vargyas Lajos 80. születésnapjára. Budapest, 2004
- 2003 - A Rákóczi-nóta dallamcsaládjának délvidéki tagjai. Bácsország, 2003/VII-IX. (26. szám). Szabadka
- 2006 – Egy szerémségi magyar szórvány népdalai. Előadás a VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson Debrecenben
- 2007 – Vajdasági magyar gyermekdalok. Nemzetközi Kodály Konferencia, Budapest, 2007
- 2007 – „Szép Kecelbe”... Keceli és halasi népdalok. CD – album (2 db CD) keceli és halasi népdalokból Szomjas Schiffert György gyűjtéséből (archív felvételek 1954 – 1961) és a Keceli Hagyományőrző Asszonykórus előadásában (2005). Szerkesztette Bodor Anikó és Németh István
- 2007 – Szöveg – dallam cserebere (Dallam és szöveg vándorlások). Előadás a folklóristák és népzene kutatók Folklór és Zene címmel megrendezett közös tanácskozásán. Budapest (*sajtó alatt*)
- 2008 – „Tisza partján mandulafa virágzik” – Magyar népdalok, régi magyar dalok a Szélnőzsza leánykórus előadásában. Szerkesztette Bodor Anikó, a felvétel a csantavéri Revatnacs Stúdióban készült 2006-ban
- 2008 – Vajdasági Magyar Népdalok IV. Énekes népi gyermekjátékok. Újvidék**
- 2009 – Vajdasági élő magyar népzene. Válogatás a XXIX. Durindó műsorából 3 db CD